

mineerde margarine. Daarbij komt nog, dat de boeren door het werk op het land in feite minder vitamine D via de voeding nodig zouden hebben dan meer binnenshuis verblijvende personen.

Het moet zeker mogelijk geacht worden, dat het onverwacht hoge gemiddelde serumcholesterolgehalte van deze groep boeren samenhangt met het hoge vitamine-D-gebruik, los van het gebruik van vitamine-D-preparaten. Eventuele verschillen in deze tussen vitamine D₂ en D₃ worden dan nog in het midden gelaten.

Literatuur: FEENSTRA, L. en J. H. WILKENS (1965) Cholesterol en vitamine D. *Ned. T. Geneesk.* **109**, 615. — HARTOG, C. DEN, TH. F. S. M. VAN SCHAIK, L. M. DALDERUP, E. F. DRION en T. MULDER (1965) The diet of volunteers participating in a long term epidemiological field survey on coronary heart disease in Zutphen, the Netherlands. *Voeding*, **26**, april. — DALDERUP, L. M., V. A. OPDAM-STOCKMANN, H. RECHSTEINER-DE VOS en G. J. VAN DER SLIKKE (1965) Survey on coronary heart disease in relation to diet in physical active farmers. *Voeding* **26**, mei.

Amsterdam, 28 maart 1965

L. M. DALDERUP

Wij danken collega DALDERUP hartelijk voor het mededelen van haar belangrijke waarneming. Met haar suggestie, dat het gevonden hoge cholesterolgehalte bij deze boeren niet een gevolg behoeft te zijn van het hogere vet(margarine)-gebruik, maar te wijten is aan de grotere hoeveelheid vitamine D die met dit vet wordt opgenomen, kunnen wij het geheel eens zijn.

Sneek, 5 april 1965

L. FEENSTRA
J. H. WILKENS

EEN BIJZONDERE OORZAAK VAN VIOLENTE UTERUSRUPTUUR

In zijn bovenvermelde mededeling noemt collega HASPELS (1965) onder de uitwendige trauma's die een uterusruptuur deden ontstaan ook de hoornstoten van een stier, en haalt hij TITSINGH (1750) aan. Ter aanvulling moge ik hier wijzen op dat andere — tragische — geval van „Stiers Wreetheit”, dat in het jaar 1647 te Zaandam zich afspeelde, en door gedichten, schilder- en plaatwerken benevens keramische produkten aan de vergetelheid werd onttrokken. Zoals te lezen in het artikel van H. J. M. SCHOO, in de *Feestbundel*, opgedragen aan Prof. HECTOR TREUB (1912).

Literatuur: HASPELS, A. A. (1965) *Ned. T. Geneesk.* **109**, 568. — *Feestbundel opgedragen aan Hector Treub*, bl. 499. Leiden 1912.

Ulvenhout, 20 maart 1965

A. G. J. HERMANS

DE BETEKENIS VAN DE NIET-KLINISCHE VAKKEN VOOR DE GENEESKUNDIGE OPLEIDING

Zeer terecht wijst Prof. QUERIDO op de noodzakelijkheid van de pre-klinische vakken voor het algemeen onderwijs voor de a.s. arts. Zeer terecht wijst Prof. QUERIDO ook op de noodzakelijkheid van verandering in het onderwijs, daar de zich steeds uitbreidende kennis, het „steeds dikker worden van de boeken”, weldra niet meer door de student zal kunnen worden opgenomen. Ook wijst Prof. QUERIDO op de noodzakelijkheid van integratie in het onderwijs. Prof. QUERIDO heeft zijn stuk bedoeld als een opening tot discussie en daarom wil ik trachten mijn gedachten hierover op papier te zetten.

De enorme vooruitgang van de medische wetenschap, de vergroting van onze kennis heeft het ontstaan van vele specialismen noodzakelijk gemaakt, terwijl verdere vooruitgang

slechts door deze steeds verder doorgevoerde specialisatie mogelijk werd. Het gevolg hiervan is echter, dat de verschillende specialisten steeds verder van elkaar zijn komen te staan, dat zij elkanders taal niet meer verstaan, elkanders leven en noden niet meer kennen. En zo ontstond de scheiding tussen pre-klinische en klinische vakken. Maar voor de student is het verband tussen deze vakken niet geheel duidelijk, en dit heeft stellig een nadelige invloed op zijn neiging tot opnemings- en verwerking van dit gedeelte van het onderwijs zoals dit thans wordt gegeven.

Een poging tot integratie zal daarom m.i. de moeite waard zijn. Hierbij stel ik mij voor, dat vertegenwoordigers van de pre-klinische vakken te zamen met klinici om een ronde tafel de te geven onderwijsstof bespreken. Uitgaande van het ziektebeeld zal een geheel moeten ontstaan, waarvan de pre-klinische vakken het fundament vormen, en wel zodanig, dat de verbanden voor de student helder en duidelijk tot uiting komen. Wanneer dit gerealiseerd zou kunnen worden, zullen de pre-klinische vakken stellig aan belangstelling winnen en zeker beter worden opgenomen, onthouden en verwerkt.

De zo verkregen leerstof zal via boek, band, plaat, film en televisie moeten worden overgedragen op de student. Daarna zal in kleine „seminars” de aldus verkregen kennis moeten worden besproken, waarbij ook het persoonlijk element van de docent weer meer naar voren zal komen dan thans het geval is.

Naast de zo verkregen integrale leerstof zullen de verschillende specialismen, dus ook de pre-klinische, de gelegenheid moeten krijgen, zo mogelijk via het experiment, de voor ieder specialisme typische gedachtengang en ontwikkeling aan de student kenbaar te maken in de vorm van capita selecta.

Literatuur: QUERIDO, A. (1965) *Ned. T. Geneesk.* **109**, 593.

Leiden, 28 maart 1965

J. H. F. LAHR

Collega LAHR heeft zich op boeiende wijze ingeleefd in een door hem gedacht ideaal curriculum. Het is interessant te lezen dat hij de preklinische vakken zozeer aanvoelt als ondeelbaar met de rest van de geneeskunde, dat hij ook voor deze vakken de term specialisatie gebruikt. Voor collega LAHR zelf is mijn artikel dus overbodig. Ik hoop slechts dat velen van de medici practici er net zo over denken!

Leiden, 5 april 1965

A. QUERIDO

BERICHTEN BUITENLAND

Wereldberichten

Internationaal tijdschrift over nefrologie. — Van het tijdschrift *Nephron*, orgaan van de onlangs opgerichte internationale vereniging voor nefrologie, onder redactie van G. RICHET (Parijs) en G. E. SCHREINER (Washington), is bij S. Karger AG te Bazel de eerste aflevering verschenen.

Studie van zoetwaterslakken. — Voor de bestrijding van bilharziose, een ziekte waaraan de Wereldgezondheidsorganisatie veel aandacht schenkt — men schat het aantal patiënten op 200 miljoen — behoeft men oefening in de identificatie van de soorten van zoetwaterslakken, waarbinnen de schistosoma-eieren tot ontwikkeling kunnen komen. Onlangs is voor dit doel een Snail Identification centrum te Kopenhagen met enige plechtigheid geopend. Een foto in de *WHO Chronicle* (bl. 119) geeft een blik in het laboratorium waar 1000 zoetwaterslakken in 50 tanks voortleven.